

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2026-132

5.2.2026

Gjensidige Forsikring ASA

Retts hjelp

Tilbakebetaling av tilkjente saksomkostninger?

Sikrede fikk innvilget retts hjelpdekning fra foretaket for tvist med entreprenør S vedrørende mangler ved bad. Etter at sikrede inngikk et forlik som bl.a. omfattet «75 % av advokat kostnader, inkl. mva. kr 54 377», fremsatte foretaket regresskrav for tilkjente advokatutgifter. Sikrede hevdet foretaket ikke kunne kreve tilbakebetalt tilkjent saksomkostnader fordi han ikke hadde fått entreprenør S til å gå med på hans fulle krav, slik at det ikke dreide seg om noen dobbeltdekning. Han viste også til at posten i forliket merket «advokatutgifter» kun var et forhandlingsteknisk grep for å oppnå en totalramme for å avslutte tvisten. Foretaket viste til vilkårene om at det dekket «Rimelige og nødvendige utgifter til advokat» og ikke «tilkjente saksomkostnader». Sikrede påpekte på sin side at det ikke forelå noen dom, men et forlik inngått for å begrense risiko og kostnader, slik at det måtte ses hen til hans totale tap og ikke kun posten merket advokatutgifter. Foretaket hevdet det måtte klart skilles mellom sikredes totale tap og tapet han eventuelt hadde fått av advokatutgifter, idet det ikke dekket selve tapet sikrede hadde lidt i saken mot entreprenøren. Nemnda kom til at foretaket kunne kreve regress for utbetalt beløp til dekning for retts hjelp.

Saksfremstilling

Saken gjelder foretakets krav om regress for utbetalt retts hjelp etter at sikrede inngikk forlik som omfattet saksomkostninger.

Sikredes retts hjelpforsikring omfatter «Rimelige og nødvendige utgifter til advokat», «Rettsgebyr» og «Tilkjente saksomkostninger når sikrede kan sannsynliggjøre at motparten har manglende betalingsevne». Vil kårne angir videre at det ikke er dekning for «Idømte saksomkostnader enten de har hjemmel i lov eller avtale».

Sikrede søkte om retts hjelpdekning 29.2.24 og opplyste i skademeldingen at saken gjaldt tvist med entreprenør S vedrørende mangler ved bad.

Foretaket sendte 19.8.24 en dekningsbekreftelse hvor det opplyste at «Den faste egenandelen på kr 4 000 trekkes fra i forsikringsoppgjøret. I tillegg trekker vi 20 % av beløpet som overstiger den faste egenandelen». Under overskriften «Saksomkostninger» sto det at «Vi gjør oppmerksom på at vi ikke dekker idømte saksomkostninger og at vi gjør fradrag for tilkjente saksomkostninger». Videre ble det opplyst at «Når saken er avsluttet trenger vi kopi av dokumentet som viser sakens løsning (kopi av avtale, forlik, dom, etc.)».

Foretaket utbetalte fra 9.12.24 til 2.7.25 kr 55 695 etter fratrukk for egenandel til sikrede, basert på tilsendte fakturaer for advokatutgifter.

Sikrede informerte 5.9.25 foretaket om at badene var reparert av entreprenør S, at leiligheten var solgt, og at «Vi har også kommet til et forlik med S... om andre tap som jeg har hatt som konsekvens av situasjonen». Forliksavtalen av 19.8.25 mellom sikrede (G) og entreprenør S fastslo

følgende:

1. Bakgrunnen for avtalen er at ..G.. i 2024 reklamerte over mangler ved to badrom/våtrom i sin leilighet, Saken har vært for forliksrådet i ..., hvor den har blitt innstilt, saksnummer

2. S... foretok utbedring av de to badrommene/våtrommene i leiligheten,, med fullt ansvar for at utbedringene er fullverdige og uten feil.

Herunder vil G... ha regressmulighet mot S... om han måtte bli utsatt for krav fra en kjøper av leiligheten knyttet til de to badrommene/våtrommene.

Utbedringene begynte 3. mars 2025 og ble ferdigstilt 30. april 2025.

3. S... betaler til .. G... kostnader og tap han har hatt pga. manglene og mangelsprosessen. Dette er følgende:

- Tapte netto, leieinntekter under utbedringsperioden (2 måneder) kr. 30.870,-
- Ekstra bildepakke ifb. salg etter endringer kr. 6.000,-
- Ny tilstandsrapport ifb. salg kr. 9.700,-
- 75 % av advokatkostnader, inkl. mva. kr. 54.377,-
- Gebyr forliksrådet, inkl. mva. kr. 2.034,-
- strøm under utbedring kr. 874,-
- Takstmann kr. 7.875,-
- Totalt: kr. 111.727,-

Beløpet utbetales til klientkonto hos G.. advokatforbindelse, nr.innen 7 dager etter denne avtales inngåelse.

4. Etter utbedring er gjennomført, og beløp betalt iht. pkt. 3, er saken mellom G.. og S.. å anse som avsluttet (se dog pkt. 2 første avsnitt om S.. videre ansvar for at badrommene / våtrommene er korrekt utbedret).

Foretaket sendte 16.10.25 sikrede følgende regresskrav:

Det fremgår av dommen at du får dekket 75 % av advokatkostnader i saken. I den forbindelse har vi foretatt følgende avregning:

Totale sakskostnader etter tvistedato	kr 73 114
- Tilkjente sakskostnader	kr 54 377
<u>Sum kostnader</u>	<u>kr 18 737</u>
- egenandel 4 000 + 20%	kr 6 947
Sum Gjensidiges andel	kr 11 790
- Tidligere utbetalt	kr 55 695
<u>Til innbetaling (tidligere utbetalt minus Gjensidiges andel)</u>	<u>kr 43 905</u>

Sikrede bestred 16.10.25 at han måtte tilbakebetale tilkjente sakskostnader siden han ikke hadde fått entreprenør S til å gå med på hans fulle krav som var på flere hundre tusen kroner mer.

Foretaket opprettholdt 23.10.25 regresskravet og viste til at dekning kun var en refusjonsordning og vilkårene omfattet kun «Rimelige og nødvendige utgifter til advokat».

Sikrede påpekte 24.10.25 at det ikke var snakk om noen dobbel erstatning siden hans totale tap som følge av saken med entreprenør S oversteg betydelig forliksbeløpet. Han presiserte også at det ikke forelå noen dom, men et forlik.

Foretaket fastholdt regresskravet 29.10.25. Sikrede bestred kravet på nytt 30.10.25 og anførte at advokatutgiftene i saken ikke kunne isoleres som en separat og uavhengig tapspost, løsrevet fra sakens helhet.

Sikrede sendte 19.11.25 klage til Finansklagenemnda, og foretaket sendte inn tilsvarende 11.12.25. Ytterligere kommentarer i anledning klagen ble sendt av sikrede 16.12.25 og 16.12.25.

Sikrede bestrider regresskravet og anfører at det ikke kan begrunnes i berikelse/dobbeltdekning. Han led et betydelig tap til tross for forliket. En del av forlikssummen ble merket «advokatutgifter» som et forhandlingsteknisk grep for å oppnå en totalramme for å avslutte tvisten. Regresskravet

vil påføre ham ytterligere tap i strid med forsikringens formål om skadesløsholdelse, da det ikke foreligger overkompensasjon. Forliket kan ikke likestilles med en rettskraftig dom med «tilkjente saksomkostninger», idet det var et kompromiss inngått for å begrense risiko og kostnader. Uten advokatutgiftene ville tapet vært totalt, og det vil derfor være urimelig å isolere denne kostnaden fra det helhetlige tapet og kreve den tilbakebetalt. Sikrede hevder regresskravet gir foretaket en urimelig berikelse, og at det må legges vekt på det faktiske økonomiske realitetsbildet fremfor foretakets formalistiske tolkning av teksten i forliksavtalen.

Foretaket krever regress med kr 45 533 for tilkjente advokatkostnader. Beløpet omfatter kr 2 034 i gebyr til forliksrådet som foretaket glemte å ta med i det opprinnelige kravet. Forsikringen omfatter «rimelige og nødvendige utgifter», og dette innebærer at tilkjente saksomkostninger skal gå til fradrag, se FinKN 2025-328 og 2020-747. I FKN 2010-066 uttalte nemnda at «sikrede måtte være klar over at dekningen kun gjaldt forsikringssummen med fradrag for tilkjente omkostninger» og «Når disse nødvendige utgiftene refunderes til sikrede gjennom dekning for saksomkostninger, lider han ikke noe tap som er dekket av forsikringen».

Sikrede har ikke lidt tap dekket av forsikringen når han får tilkjent nødvendige utgifter til advokat, noe som også gjelder der dette er inntatt i et forlik. Dersom sikrede skulle beholde tilkjente omkostninger, ville han få dekket samme tap to ganger, og ikke bare «rimelige og nødvendige utgifter til advokat». Foretaket informerte i dekningsbekreftelsen om fradraget for tilkjente saksomkostnader og har ikke gitt dekning for selve tapet sikrede har i saken mot entreprenøren.

Det må skilles mellom sikredes totale tap og tapet han eventuelt hadde fått av advokatutgifter. Siden forliket har en post om både rettsgebyr og tilkjente advokatutgifter, anser foretaket det for klart at det er berettiget til å kreve det tilbakebetalt. Det dekker kun slike kostnader for å avhjelpe eventuelle tap i forbindelse med sikredes spesifikke advokatutgifter – ikke for å avhjelpe hans evt. samlede tap i en sak, og tap foretaket nå dekker etter fradrag for egenandel er kr 16 703.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretaket kan kreve regress for utbetalt beløp til dekning for rettshjelp.

Sikredes rettshjelpsforsikring omfatter bl.a. «Rimelige og nødvendige utgifter til advokat», «Rettsgebyr» og «Tilkjente saksomkostninger når sikrede kan sannsynliggjøre at motparten har manglende betalingsevne».

Etter det opplyste fikk sikrede utbetalt rettshjelpdekning fra 9.12.24–2.7.25 for tvisten med entreprenøren med totalt kr 55 695 etter fratrekk for egenandel basert på tilsendte fakturaer for advokatutgifter. Sikrede inngikk deretter forlik 19.8.25 med entreprenøren. Forliket inkluderte postene «75% av advokatkostander, inkl. mva» med kr 54 377, og «Gebyr forliksrådet, inkl. mva.» med kr 2 034. Foretaket krevde 16.10.25 regress pålydende kr 43 905. Dette kravet har foretaket senere justert til kr 45 533 fordi det hadde utelatt gebyret på kr 2 034 i det opprinnelige kravet.

Formuleringen «rimelige og nødvendige omkostninger» tilsier at sikrede har krav på dekning av advokatkostnadene for saken, men ikke mer. Når sikrede får dekning for deler av advokatkostnadene i et forlik, har han ikke krav på dekning av de samme kostnadene under forsikringen, jf. FinKN 2025-328: «I den utstrekning disse nødvendige utgiftene refunderes til sikrede gjennom dekning for saksomkostninger, lider sikrede ikke noe tap som er dekket av forsikringen. Hvis sikrede i tillegg får sine utgifter helt eller delvis dekket under forsikringen, får hun i realiteten helt eller delvis dekning for rimelige og nødvendige omkostninger to ganger. Dette er i strid med alminnelige forsikringsrettslige prinsipper, jf. FinKN 2010-066».

Sikrede anfører at han ikke får noen berikelse fordi forliket ikke dekker hele det tapet han har lidd i den underliggende tvisten om mangler ved badet. Han anfører videre at posten «advokatutgifter» må ses som et forhandlingsteknisk grep for å oppnå en totalramme for å avslutte tvisten, og at det må tas utgangspunkt i en helhetlig forståelse av den økonomiske situasjonen der advokatutgiftene må ses som en integrert del av et større udekket tap, og hvor forliket var et kompromiss inngått for å begrense risiko og kostnader.

Nemnda er ikke enig i dette. Det må sondres mellom sikredes tap i den underliggende tvisten og advokatkostnadene. Rettshjelpforsikringen dekker ikke mangler ved badet. Det er kun utgifter til rettshjelp som er omfattet, og når forliket dekker deler av advokatkostnadene skal ikke disse dekkes en gang til under rettshjelpforsikringen. Det er naturlig at et forlik som dekker deler av mangelskravet også dekker deler av advokatutgiftene sikrede var påført. Dette kan ikke sees som et «forhandlingsteknisk grep». Dekning to ganger av utgiftene til advokat vil være i strid med forsikringsrettslige prinsipper om at forsikringen ikke skal føre til en berikelse.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).